

Рекомендована д. фармац. наук, проф. Б. Л. Парновським

УДК 615.15:349.3

ДОСЛІДЖЕННЯ РОЛІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У СОЦІАЛЬНОМУ ЗАХИСТІ ПРАЦІВНИКІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

© **М. В. Зарічкова**

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного фармацевтичного університету, Харків

Резюме: досліджено процеси реформації фармацевтичної галузі України. Встановлено необхідність у вирішенні низки галузевих питань, спрямованих на захист професійних інтересів спеціалістів фармації (СФ). Встановлено необхідні для цього етапи, окреслено особливості кожного із них та наукові дослідження, які проводили з цього напрямку. Визначено важливість створення єдиної саморегулюючої професійної громадської організації спеціалістів фармації (СПГОСФ), або Аптечної Палати (АП) в Україні, взявши до уваги досвід Польщі. З'ясовано організаційні досягнення на кожному етапі, які можуть бути враховані у сучасних умовах.

Ключові слова: соціальний захист спеціалістів фармації, громадські організації, фармацевтична галузь, Аптечна Палата.

Вступ. В умовах сьогодення навколишній світ стає все більш глобалізованим, техногенним, інформатизованим і непередбачуваним, тому здоров'я кожної людини розглядається як важливий фактор національної безпеки країни, і обов'язком СФ є питання здоров'я і безпеки людини вище особистих і комерційних інтересів. При цьому питання охорони здоров'я і соціального захисту (СЗ) є завжди актуальними і повинні вирішуватись паралельно з економічними, політичними та іншими векторами розвитку держави. У сучасних умовах відбувається процес приєднання українського суспільства до єдиного європейського простору з питань економіки, культури, СЗ тощо, в той же час чинне законодавство України іноді реформується не на користь окремих працівників, і саме громадські організації повинні заповнювати ці законодавчі пустоти з захисту працівників відповідної галузі [1, 2].

У сучасному процесі реформації фармацевтичної галузі України існує необхідність у вирішенні низки галузевих питань, спрямованих на захист професійних інтересів СФ. Насамперед це необхідність проведення реформації нормативно-правової бази фармацевтичної галузі з метою уніфікації термінології з питань соціального захисту спеціалістів фармації (СЗСФ) з сучасним європейським законодавством. Також актуальним є формування етичних норм партнерських стосунків на фармацевтичному ринку та створення банку соціальних послуг СФ і розробки на їх основі соціального Стандарту СФ. Це можливо досягти декількома шляхами, однак, на нашу думку, пріоритетними є два з них: створення СПГОСФ, або через створення АП в

Україні, взявши до уваги досвід Польщі. Також є можливість зобов'язати діючі громадські організації внести ці питання до статуту, що посилить можливості для вирішення вказаних питань, в т. ч. і питань СЗСФ. До складу засновників СПГОСФ повинні увійти некомерційні громадські фармацевтичні організації, які діють на території України.

Методи дослідження. Основою досліджень слугували вимоги законодавчих і нормативних актів до організації громадських організації; вітчизняні наукові досягнення з організації та економіки фармації. В роботі використано сучасні наукові методи: порівняння (узагальнення законодавчої бази з регулювання роботи громадських організації), логічний (дослідження динаміки змін у СЗСФ України), історичний (ролі вітчизняних громадських фармацевтичних організацій та європейській досвід професійних організацій та європейській досвід професійних організацій в контексті зростання ролі саморегулювання на сучасному фармацевтичному ринку) тощо.

Результати й обговорення. Громадські організації в Україні існували ще за часів Радянського Союзу, але діяльність більшості з них була жорстко централізованою. Тому через заборону опозиційної політичної думки, діяльність таких організацій довгий час була обмежена культурними, екологічними чи економічними напрямками роботи.

Відродження політичного плюралізму наприкінці 1980-х – початку 1990-х рр. сприяло виникненню незалежних громадських організацій в Україні. Найпершими на політичній арені заявили про себе дисидентські правозахисні групи, що стежили за дотриманням гуманітарної

частини Гельсінських угод 1976 року. Влітку 1988 року Українська Гельсінська Спілка оприлюднила «Декларацію принципів» і почала діяти як політична організація.

У цей період громадські організації, започатковані творчою інтелігенцією, звертають свою діяльність переважно до політичної сфери, а згодом частина з них перетворюється на політичні партії. Зокрема у вересні 1988 року Спілка письменників України висунула ідею створення Народного руху України за перебудову, а вже у вересні того ж року на Установчому з'їзді Руху було прийнято рішення про його перетворення в альтернативну щодо КПРС політичну силу [3, 4].

Також велику роль в соціально-трудових відносинах відіграють профспілки. Історія свідчить, що в усіх країнах на певному етапі суспільного розвитку виникають професійні об'єднання трудящих. Це пов'язано з тим, що профспілка є простою, найбільш доступною формою об'єднання працівників.

Профспілки – це масове самокероване суспільне об'єднання працівників певної галузі або суміжних галузей, професійної групи для захисту і представництва своїх соціальних інтересів [5].

Виникнення профспілок викликане зростанням чисельності осіб найманої праці, концентрацією найманих працівників на великих підприємствах під знаком необхідності їх об'єднання для захисту своїх інтересів. Усвідомивши таку необхідність, працівники роблять спроби об'єднатися. Професійні спілки створюються з метою здійснення представництва та захисту трудових, соціально-економічних прав та інтересів членів профспілки. Стан профспілчанського руху слугує показником розвитку працівників держави і міри їх організованості.

Профспілки – важливий інститут громадянського суспільства, який захищає права і свободи громадян у галузі трудових відносин. Ця роль профспілок набуває особливо важливого значення в умовах становлення демократії та ринкової економіки в нашій країні. Створення потужних впливових профспілок, здатних ефективно відстоювати інтереси працівників – невід'ємний атрибут цивілізованої держави. Таку державою прагне стати Україна.

Профспілковий рух в Україні перебуває сьогодні на складному етапі становлення, пошуку свого місця в системі нових соціально-економічних, політичних відносин. Трансформуються традиційні профспілки. Разом з тим, створюються нові (вільні, альтернативні) професійні об'єднання.

Неоднозначні, часом суперечливі тенденції розвитку профспілкового руху, складний процес вироблення механізмів взаємодії профспілок, держави та роботодавців в рамках соціального

партнерства потребують вивчення та широкого громадського обговорення [3–6].

Відносно професійних спілок охорони здоров'я, зокрема фармацевтичних працівників, необхідно відмітити, що досвід їх діяльності починається з XIX ст., а в Харківській губернії і ще раніше.

На початку XX ст. було створено спілку фармацевтів для захисту їх професійних прав і інтересів, членами якої були виключно спеціалісти фармації. Через деякий час було прийнято рішення про об'єднання усіх професій охорони здоров'я в межах однієї спілки. Фармацевтичні профспілки були учасниками розробки єдиного стандарту для профспілок охорони здоров'я.

Зі здобуттям незалежності України галузеві профспілки отримали незалежність від впливу всіх ланок влади та партійних організацій. Розпочався досвід укладання угоди професійного руху в Україні з владою з питань СЗ та пошуку свого місця в системі нових соціально-економічних, політичних відносин.

Після проголошення незалежності України створено Федерацію незалежних профспілок України, яку підписали галузеві профспілки і регіональні міжсоюзні професійні об'єднання. Така Федерація стала найбільш представницьким профспілковим центром [4, 7].

Сьогодні діяльність громадських організацій регулюється Законом України «Про громадські об'єднання» № 4572-VI від 22.03.2012 р., який визначає правові та організаційні засади реалізації права на свободу об'єднання, гарантованого Конституцією України та міжнародними договорами України, згоду на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, порядок утворення, реєстрації, діяльності та припинення громадських об'єднань.

У профспілковому русі України сьогодні спостерігається таке становище:

Існують традиційні (офіційні) профспілки, число яких становить біля 40 галузевих профспілок. Вони найбільш масові. Створювались масово в 30-ті роки як підтримка радянського адміністративного управління.

Є альтернативні профспілки демократичної орієнтації, що виникли на хвилі масових страйків на початку 90-х років. В загальній масі можуть з часом стати рівноцінними за чисельністю з традиційними.

Також є місцеві профспілки, що не ввійшли в жодне з об'єднань. Малочисельні, відособлені, як правило, в межах одного міста, регіону.

Є профспілки працівників недержавного сектору економіки. Це швидше профспілки підприємців, що не стільки захищають інтереси найманих працівників, скільки інтереси підприємців.

Незважаючи на відсутність єдності в профспілковому русі, їх роль в суспільному розвитку повинна зростати. Ріст безробіття, інфляція та майнова диференціація підвищують зацікавленість широких мас працівників України в збереженні та укріпленні профспілок [3–7].

Необхідно зазначити, що в Україні громадські організації представлені насамперед галузевими професіональними спілками, асоціаціями, радами трудових колективів тощо. Пріоритетними завданнями усіх цих організацій, безумовно, є СЗ інтересів робітників відповідних галузей.

На сьогодні до Реєстру професійних спілок та їх об'єднань входить близько 200 спілок та їх об'єднань. До переліку громадських формувань необхідно віднести:

- політичні партії;
- постійно діючі третейські суди;
- творчі спілки;
- торгово-промислові палати;
- місцеві громадські формування;
- організації роботодавців та їх об'єднання;
- професійні спілки та їх об'єднання.

Кожна з цих громадських організацій бере участь в удосконаленні організаційних, економічних, політичних, культурних складових нашої держави, в тому числі й фармацевтичної галузі.

На сьогодні створення СПГОСФ є актуальним саме у фармацевтичній галузі, через те, що СФ відчувають свою незахищеність в багатьох напрямках своєї діяльності. Наприклад, нормування робочого часу для аптечних працівників повинно враховувати те, що протягом усього робочого часу такі працівники знаходяться у середовищі, де зберігаються лікарські засоби (ЛЗ) різних категорій (наркотичні, отруйні, сильнодіючі, радіоактивні речовини, рослинна лікарська сировина тощо), які можуть становити загрозу їх здоров'ю. Також СФ шкодить постійний контакт з хворими відвідувачами, що, в свою чергу, призводить до професійного вигорання. Тому працівники фармацевтичної галузі потребують спеціального захисту з боку держави і роботодавців і насамперед це стосується їх СЗ [8, 9].

Наприклад, згідно з положеннями КЗпП України для окремих категорій працівників встановлюється скорочена тривалість робочого часу. Це означає, що час, протягом якого працівник повинен виконувати свої трудові обов'язки, скорочується, проте працівник має право на оплату праці в розмірі повної тарифної ставки, повного окладу. Як зазначено в ст. 51 КЗпП України, скорочена тривалість робочого часу, встановлена в тому числі для працівників, зайнятих на роботах зі шкідливими умовами праці, становить не більш ніж 36 год на тиждень [8].

Така норма дублюється наказом МОЗ України від 25.05.2006 р. № 319 «Про затвердження норм робочого часу для працівників закладів та установ охорони здоров'я», яким встановлено 40-годинний робочий тиждень для провізорів, фармацевтів аптек, зайнятих тільки відпуском ліків та інших товарів аптечного асортименту. Слід звернути увагу на те, що це положення не уточнює, відпуск яких ЛЗ мається на увазі – рецептурних чи безрецептурних. Виходячи з цього, можна зробити висновок, що скорочений робочий тиждень не встановлюється для зазначеної категорії СФ [9].

Тобто у випадку з аптечними працівниками, для того, щоб довести право на скорочений робочий тиждень, необхідно провести атестацію робочого місця. Ця процедура платна, як правило, проводиться за узгодженням з адміністрацією, тому часто є проблемною для їх вирішення [10].

Цей приклад вказує на неузгодженість деяких положень чинного законодавства, що призводить до нестабільності і невпевненості СФ в своїх правах. На жаль, окремим аптечним працівникам для вирішення багатьох питань, прав і можливостей не достатньо, а на рівні громадських організацій, згідно з їх статутами, це можливо, але гальмується відсутністю їх узгодженості на рівні законодавства.

В умовах сьогоднішнього таких прикладів неузгодженості положень чинного законодавства чимало. Серед них слід зазначити деякі суттєві:

– норми видачі спеціального одягу регулюються законодавством СРСР, окрім цього, це питання ніякі органи не контролюють, тому у більшості випадків СФ купують цей одяг за власні кошти;

– оплата праці залежно від стажу роботи здійснюється тільки в аптечних закладах із бюджетним фінансуванням;

– відпустки не в повному обсязі враховують усю напруженість діяльності СФ;

– видача молочних продуктів чи їх замінників для аптечних працівників у сучасних умовах майже знівельована, бо це питання ніким не контролюється та ін.

В європейських країнах професії, пов'язані із задоволенням потреб людини та використанням інформації про її особисте життя, належать до так званих професій публічної довіри. Серед інших до таких відносять професії лікаря, фармацевта, адвоката, нотаріуса тощо [11].

Досвід діяльності громадських організацій в інших країнах є авторитетною та підтримується законодавчо. Прикладом може слугувати Польща.

В Польщі існує АП, яка передбачена Конституцією Республіки Польща. Згідно зі ст. 17 Консти-

туції з допомогою прийняття відповідного закону можна створювати організації професійного самоуправління, що представляють осіб, зайнятих у професіях, які потребують публічної довіри та проявлять турботу про належне функціонування цих професій в межах громадської довіри та для їх охорони.

До основних законодавчих актів, які регулюють питання самоуправління фармацевтами, відносять: Закон «Про Аптечні Палати» від 19.04.1991 р., Кодекс аптекаря Республіки Польща (вносить на розгляд зміни у фармації на Загальному з'їзді аптекарів), Фармацевтичний закон від 06.09.2001 р.

Згідно з польським законодавством професія громадської довіри – це професія, яка обслуговує особисті потреби людини, для виконання яких необхідно використовувати інформацію про особисте життя.

У Польщі існує понад 15 професій громадської довіри, і на сьогодні у правовій системі діють відповідні закони, котрі встановлюють для них професійне самоуправління. Серед них – працівники охорони здоров'я, в тому числі працівники фармацевтичної галузі.

Важливим аспектом є те, що для усіх професій громадської довіри членство в АП (саморегулюючої організації) є обов'язковим. Тобто можливість виконання професійних обов'язків залежить, крім дотримання необхідних кваліфікаційних вимог, від членства в АП.

У завдання АП входить представлення інтересів професії перед державними органами, які здійснюють контроль за належною практикою професійної діяльності, в тому числі урегулювання питань, пов'язаних з отриманням права на виконання видів професійної діяльності. Організація професійного самоуправління встановлює етичні норми, а також координує їх виконання. В компетенцію АП входить здійснення заходів, пов'язаних з дисциплінарною юрисдикцією підвищення рівня кваліфікації членів АП, їх атестації, а також затвердження навчальних професійних програм. Таким чином, польське законодавство на рівні держави передбачає участь громадських організацій у вирішенні багатьох професійних проблем [11–13].

На жаль, роль участі громадських організацій України у вирішенні професійних галузевих питань на сьогодні є недостатньою. Тому потрібно зробити аналіз форм їх взаємодії в умовах зростаючої конкуренції за доступ до різних соціальних ресурсів в рамках національного простору. Значущим також є питання, якою мірою громадські організації виступають джерелом зміни ціннісних орієнтацій фармацевтичної галузі, шляхом посередництва між СФ та владою.

Відносно фармацевтичної галузі України необхідно відмітити, що і за її межами, СФ безпосередньо працюють з пацієнтами, які звертаються за фармацевтичною допомогою для себе особисто чи для своїх близьких, тому їх психологічний стан може бути напруженим. Отже, СФ, окрім фахових знань, повинен мати навички з психології спілкування, тому що така діяльність потребує як фізичних витрат, так і емоційного навантаження. Знаходження на протязі усього свого робочого часу у середовищі, де зберігаються антибіотики, спиртові розчини та інші активні речовини і де не виключається їх часткове випарування, також створює певні навантаження на організм СФ [8–10].

Вищенаведене вказує на те, що СФ потребують не тільки оплати за свою працю, а й соціального захисту у вигляді пільг щодо умов праці і відпочинку, з профілактики захворювань тощо.

За останні роки в Україні відзначають зростання активності громадських об'єднань практично у всіх областях діяльності. Але на фоні високої потреби у допомозі громадських організацій з вирішення найважливіших соціальних проблем, ступінь їх активності все ще істотно нижча, ніж ступінь їх необхідності [5].

Безпосередньо соціальними питаннями СФ піклуються галузеві професійні спілки робітників охорони здоров'я. На рівні професійних спілок укладається генеральна угода з владою, на її основі укладаються галузеві угоди. Такі угоди переглядаються, підводяться підсумки їх виконання двома сторонами. Та, на жаль, їх роль останнім часом звужується, можливості зменшуються. Тому активізують свою діяльність фармацевтичні асоціації. На рівні діяльності асоціацій питання СЗСФ закладені в їх статутах, а проблеми, які виникають, виносяться для обговорення на з'їзди окремої асоціації чи їх об'єднання. Серед об'єднуючих організацій є Всеукраїнська громадська організація «Аптечна професійна асоціація України», в яку входять більшість великих дистриб'юторів та аптечних мереж. Створено громадську раду при Державній службі України з лікарських засобів. Крім цього, існує Асоціація роботодавців та інші. Як у випадку діяльності профспілок, так і асоціацій членство в них є добровільним, на відміну від діяльності АП в Польщі, що створює ряд проблем, тобто існує розмежування прав для членів асоціації та при відсутності членства [12].

Як правило, громадські організації створюються для вирішення проблем, пов'язаних з підтримкою соціально вразливих верств населення, захистом прав та інтересів різних груп населення, освітою, організацією дозвілля, оздоровчих заходів, поліпшенням екології регіо-

ну тощо. Цей обсяг проблем громадські організації намагаються вирішувати у співпраці з державою і комерційними організаціями, іншими громадськими об'єднаннями. Зокрема, в фармації – це питання тривалості робочого часу, відпусток, перерв, виявлення шкідливих умов праці тощо. Але згідно з чинним законодавством участь громадських організацій у законотворчих процесах, вирішенні питань атестації робочих місць, у засіданні атестаційних комісій за факхом тощо є рекомендованою, що є однією з причин їх результативної діяльності [7].

Проведений нами аналіз значення громадських організацій у здійсненні СЗСФ дозволив виявити декілька важливих аспектів:

1. Виражена соціальна спрямованість діяльності. Громадські організації надають допомогу частині СФ з низьким рівнем доходу, що підвищує загальний рівень добробуту робітників фармацевтичної галузі. Крім того, громадські об'єднання вивчають можливість надання додаткових робочих місць.

2. Масовість. До громадських організацій звертається за допомогою чимало працівників фармацевтичної галузі. Для вирішення поставлених проблем громадські організації створюють власну інфраструктуру: засоби масової інформації, бібліотеки, навчальні центри, громадські приймальні, бази даних тощо.

3. Високий інтелектуальний потенціал організаторів та учасників. Як правило, до керівництва асоціацій, профспілок обираються спеціалісти з досвідом роботи в фармацевтичній галузі, авторитетні організатори, які знають проблеми фармацевтичної галузі, шляхи їх вирішення, можуть знаходити ефективні варіанти рішень поставлених завдань, мають безпосереднє відношення до аналізу такого складного і багатоаспектного процесу, як інституціоналізація громадських рухів [6].

Таким чином, актуальність дослідження функціонування громадських організацій в Україні визначається безліччю факторів. Створення СПГОСФ дозволить поліпшити ефективність діяльності зі соціалізації особистості та включенню СФ в процес демократизації. На підставі вищевикладеного нами вважається за необхідне:

1. Виявити особливості соціологічного підходу до діяльності сучасних громадських організацій.

2. Розкрити тенденції формування соціального захисту спеціалістів фармації сучасними громадськими організаціями.

3. Визначити шляхи оптимізації ефективної діяльності громадських організацій в Україні із соціального захисту спеціалістів фармації.

4. Зобов'язати на законодавчому рівні професійні саморегульовані громадські організації фармацевтичних працівників вирішувати низку галузевих питань та встановити контроль за їх виконанням:

– представлення інтересів професії і окремих СФ перед органами державної влади;

– активна участь у громадському обговоренні проєктів нормативно-правових актів з галузевих питань;

– проведення актуалізації нормативно-правової бази з усіх напрямків фармацевтичної діяльності з метою уніфікації термінології та усунення протиріч з її використання;

– внесення пропозицій щодо коригування змісту освітніх і професійних стандартів;

– участь в акредитації фармацевтичних працівників та розробці умов безперервної професійної освіти;

– внесення до МОЗ України пропозицій щодо формування етичних норм конкуренції на фармацевтичному ринку;

– активізація роботи професійної і науково-педагогічної спільноти щодо створення банку даних соціальних послуг СФ та соціального Стандарту [1, 2, 9–13].

Висновки. 1. Проведене дослідження свідчить про недостатнє вивчення діяльності та ефективного функціонування громадських організацій і про необхідність подальшого наукового розвитку цього питання.

2. Є потреба у розробці законопроекту щодо професійного самоврядування провізорів і фармацевтів, який має відповідати європейському законодавству.

3. Вивчена необхідність впровадження в Україні міжнародного досвіду самоврядування провізорів і фармацевтів, створення умов для розвитку такої системи, а також прохання підтримати ініціативу щодо створення вітчизняної саморегульованої організації – АП України.

Література

1. Толочко В. М. Проблемные аспекты социальной защиты специалистов фармации в современных условиях / В. М. Толочко, М. В. Заричкова // Современный научный вестник. – 2012. – № 2(114)2012. – С. 67–72.
2. Толочко В. М. Проблемні аспекти соціального захисту спеціалістів фармації у сучасних умовах /

В. М. Толочко, М. В. Заричкова // Вісник фармації. – 2012. – № 2(70)2012. – С. 37–39.

3. Бут М. Профспілки незалежної України: реалії та перспективи / М. Бут // Національна безпека і оборона. – 2001. – № 8. – С. 73–77.

4. Стоян О. Профспілковий рух в умовах утвердження незалежності України / О. Стоян // Профспілки

- України. – 2002. – № 5. – С. 10–17.
5. Осовий Г. Профспілковий рух в Україні : нова соціальна роль, стан та перспективи розвитку України: аспекти праці / Г. Осовий // Національна безпека і оборона. – 2002. – № 1. – С. 3–9.
6. Профспілковий рух в Україні: стан, проблеми, перспективи: аналітична доповідь УЦЕПД // Національна безпека і оборона. – 2001. – № 8. – С. 2–61.
7. Коліушко І. Перспективи профспілкового руху в Україні в нових економічних умовах / І. Коліушко // Національна безпека і оборона. – 2001. – № 8. – С. 69–72.
8. Заричковая М. В. Развитие социальной политики в Украине, акцент на социальную защиту специалистов фармации / М. В. Заричковая // Вестник Пермской государственной фармацевтической академии. – 2013. – № 11. – С. 234 – 236.
9. Толочко В. М. Фармацевтичне право: Аналіз сучасного переліку соціальних послуг в Україні та їх застосування в фармацевтичній галузі / В. М. Толочко, М. В. Заричкова // Український вісник психоневрології. – Том 21, Вип. 2(75), додаток – 2013. – С. 136 – 137.
10. Заричкова М. В. Теоретичне обґрунтування необхід-

- ності удосконалення системи соціального захисту спеціалістів фармації в Україні / М. В. Заричкова // Фармаком. – 2013. – № 3. – С. 76–86.
11. Zarichkova M. V. Research of primary directions of the pharmacy specialists social protection in ukraine on the basis of social protection in the european union / M. V. Zarichkova // Вісник фармації. – 2014. – № 2(78). – С. 73–78.
12. Research of priorities of social protection of population in some countries and possibility of their use in pharmaceutical sector [Online resource] / V. Tolochko, M. Zarichkova, Y. Medvedyeva, K. Tolochko // International Journal of Pharmaceutical Sciences Review and Research. – Vol. 18, Iss. 1, January – February 2013. – Режим доступу до журн.: <http://www.globalresearchonline.net/pharmajournal/vol18iss1.aspx>.
13. Internet-pharmacies – analysis of the world experience [Online resource] / V. Tolochko, Y. Medvedyeva, M. Zarichkova, K. Tolochko // International Journal of Pharmaceutical Sciences Review and Research. – Vol. 13, Iss. 2, March – April 2012. – Режим доступу до журн.: www.globalresearchonline.net/pharmajournal/vol13iss2.aspx.

ИССЛЕДОВАНИЕ РОЛИ ОБЩЕСТВЕННЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ В СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЕ РАБОТНИКОВ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ УКРАИНЫ

М. В. Заричковая

Институт повышения квалификации специалистов фармации Национального фармацевтического университета, Харьков

Резюме: исследованы процессы реформации фармацевтической отрасли Украины. Установлена необходимость в решении ряда отраслевых вопросов, направленных на защиту профессиональных интересов специалистов фармации (СФ). Установлены необходимые для этого этапы, очерчены особенности каждого из них и научные исследования, которые проводили в этом направлении. Определена важность создания единой саморегулирующейся профессиональной общественной организации специалистов фармации (СПОСОФ), или Аптечной палаты (АП) в Украине, приняв во внимание опыт Польши. Выявлено организационные достижения на каждом этапе, которые могут быть учтены в современных условиях.

Ключевые слова: социальная защита специалистов фармации, общественные организации, фармацевтическая отрасль, Аптечная палата.

INVESTIGATION OF THE ROLE OF PUBLIC ORGANIZATIONS IN SOCIAL PROTECTION OF WORKERS OF PHARMACEUTICAL INDUSTRY OF UKRAINE

M. V. Zarichkova

Institute of Pharmacy Professionals Qualification of National University of Pharmacy, Kharkiv

Summary: the processes of reformation of the pharmaceutical industry in Ukraine was studied. The necessary in solving a number of industry issues to protect the professional interests of specialists in pharmacy (SP) was founded. The necessary steps was established, the characteristics of each of them was delineated and the scientific research which was carried out in this direction. The importance of creating a unified self-regulatory organization of professional public specialists in pharmacy (SROPPSP) or the Pharmacy Chamber (PC) in Ukraine was determined taking into account the experience of Poland. The organizational achievement at each stage, which can be taken into consideration in the present conditions, was established.

Key words: social protection of pharmacy specialists, public organizations, pharmaceutical industry, Pharmacy Chamber.

Отримано 26.11.14